

Forskelle i patienter og forældres svar i børne- og ungdomspsykiatrien

Supplerende undersøgelse blandt indlagte patienter
(B&U) og deres forældre

©DEFACTUM, Region Midtjylland, april 2020

LUP Psykiatri 2019 – Forskelle i patienter og forældres svar i børne- og ungdomspsykiatrien.
Supplerende undersøgelse blandt indlagte patienter (B&U)

Rapporten er udarbejdet af:
Karen Rose Steen Schrøder
Simone Witzel
Sara Flensborg Hansen

Publikationen kan frit refereres med tydelig kildeangivelse.

For yderligere oplysninger rettes henvendelse til:
Simone Witzel

DEFACTUM
Olof Palmes Alle 15
8200 Aarhus N
E-mail: defactum@rm.dk
Hjemmeside: www.defactum.dk

Rapporten kan downloades fra www.defactum.dk.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	5
2. Fælles spørgsmål til børn og forældre	5
3. Datagrundlag.....	6
4. Forskelle i patienter og forældres svar	6
5. Forskelle i patienter og forældres samlede tilfredshed	7
5.1 <i>Alt i alt tilfreds med forløbet fra indlæggelsen til nu</i>	8
5.2 <i>Fået det bedre af at være indlagt på afsnittet</i>	9
5.3 <i>Tilfreds med udredning og behandling</i>	9
6. Forskelle i svar på tværs af ambulante og indlagte patienter (B&U)	10

1. Indledning

I årets LUP Psykiatri har det været muligt at koble svarene fra den enkelte patient i børne- og ungdomspsykiatrien (B&U) med dennes forældre.¹ På den baggrund, er det i den nationale rapport for LUP Psykiatri 2019² undersøgt, om der er forskelle og ligheder i ambulante patienter (B&U) og deres forældres svar, og om forældrene oplever patientens forløb på samme måde, som deres barn. Analysen i den nationale rapport er kun foretaget på de ambulante patienter (B&U), da de er den største patientgruppe i B&U-undersøgelserne. Det er ligeledes interessant at se nærmere på hvilke tendenser, der gør sig gældende blandt de indlagte patienter (B&U) og deres forældre.

I denne rapport er der foretaget en tilsvarende analyse for de indlagte patienter (B&U) og deres forældre. Undersøgelsen supplerer således kapitel 6 "Tema: Forskelle i patienter og forældres svar i B&U-psykiatrien" i den nationale rapport.

2. Fælles spørgsmål til børn og forældre

Analysen tager udgangspunkt i de fælles spørgsmål, som stilles til både indlagte børn og unge samt deres forældre. Følgende 11 spørgsmål er fælles i patient- og forældreundersøgelsen:

Fælles spørgsmål til indlagte børn/unge og deres forældre

- Kan du komme i kontakt med personalet på afsnittet, når du har behov for det?
- Har personalet sat sig ind i dit/dit barns sygdomsforløb ved samtaler om din/barnets sygdom/tilstand?
- Får du de informationer om din/dit barns udredning og behandling, som du har brug for?
- Taler personalet med dig om, hvordan du/dit barn kan leve sundt? (*Fx mad, motion, søvn, rygning, alkohol, stoffer*)
- Får du hjælp til at håndtere dine/dit barns psykiske vanskeligheder og problemer?
- Spørger personalet ind til dine egne erfaringer med din/dit barns sygdom/tilstand?
- Taler personalet med dig om, hvad du kan gøre for at få det bedre/hjælpe dit barn til at få det bedre, hvis du/det fx bliver bange, urolig eller har svært ved at sove?
- Er du med til at træffe beslutninger om din/dit barns udredning/behandling i det omfang, som du har behov for?

¹ Målgruppen for forældreundersøgelsen er forældre i bred forstand. Det kan være forældremyndighedsindehaverne, eller eksempelvis plejeforældre eller værge.

² LUP Psykiatri 2019 – National rapport. Rapporten kan findes på www.psykiatriundersogelser.dk

Spørgsmål til det samlede indtryk

- Er du tilfreds med den udredning og behandling, som du/dit barn modtager for din/sin sygdom/tilstand?
- Har du/dit barn fået det bedre af at være indlagt på afsnittet?
- Er du alt i alt tilfreds med forløbet, fra du/dit barn blev indlagt og frem til nu?

3. Datagrundlag

Ud af de 156 indlagte patienter (B&U) og 125 forældre der har svaret på spørgeskemaet, er det muligt at koble 102, hvor både patienten og dennes forældre har svaret (tabel 1).

Derudover er der syv tilfælde, hvor to forældre har svaret på et spørgeskema om den samme patients forløb. Af hensyn til forståelsen og forudsætningerne i analyserne er svaret fra 2. forælder taget ud.

Tabel 1
Antal svar der kan kobles mellem patient og forælder

	Antal svar i alt	Antal svar der kan kobles
Indlagte patienter (B&U)	156	102
Forældre (B&U indlagt)	125	102 (+7)

4. Forskelle i patienter og forældres svar

De 11 fælles spørgsmål til patienter og deres forældre er indenfor emnerne 'Personalet', 'Behandling', 'Inddragelse' og 'Samlet indtryk'.

Tabel 2 viser gennemsnittet for henholdsvis patienter og forældre, samt hvor mange der har svaret på det pågældende spørgsmål (n). Stjernerne til højre i tabellen angiver, om der er en signifikant forskel mellem patienter og forældres svar på det pågældende spørgsmål, hvilket er tilfældet for otte ud af 11 spørgsmål.

Ud af de otte spørgsmål, hvor der er forskel i patienter og forældres svar, er der seks spørgsmål, hvor forældrene er mest positive. Forældrene mener i højere grad, at de kan komme i kontakt med personalet, at personalet har sat sig ind i sygdomsforløbet ved samtaler, at deres barn har fået det bedre af at være indlagt og at de er med til at træffe beslutninger. Når forældrene spørges, om de er tilfredse med deres barns udredning/behandling og om de alt i alt er tilfredse med forløbet fra barnet blev indlagt til nu, er de også mere positive sammenlignet med patienternes svar.

Ud af de otte spørgsmål, hvor der er forskel i patienter og forældres svar, er der to spørgsmål, hvor patienterne er mest positive. Patienterne mener i højere grad, at de får hjælp til at håndtere deres psykiske vanskeligheder og problemer, og at der bliver talt om, hvad patienten kan gøre for at få det bedre.

For størstedelen af spørgsmålene i analysen er der således en forskel i patienter og forældres svar. Når der er en forskel, er det i de fleste tilfælde forældrene, der svarer mest positivt.

Tabel 2
Forskelle i besvarelser for indlagte patienter (B&U) og deres forældre

Spørgsmål		Gennemsnit	
Kan komme i kontakt med personale	Patienter (n=93)	3,85	(***)
	Forældre (n=97)	4,28	
Personale sat sig ind i sygdomsforløb ved samtaler	Patienter (n=81)	3,81	(*)
	Forældre (n=93)	4,11	
Får information om udredning og behandling	Patienter (n=83)	3,57	
	Forældre (n=99)	3,71	
Personale taler om hvordan du/dit barn kan leve sundt	Patienter (n=72)	2,50	
	Forældre (n=74)	2,65	
Får hjælp til at håndtere dine/dit barns psykiske vanskeligheder	Patienter (n=84)	3,36	(*)
	Forældre (n=94)	3,13	
Personale spørger til dine erfaringer med din/dit barns sygdom	Patienter (n=76)	3,01	
	Forældre (n=97)	3,41	
Talt om hvad du kan gøre for at du/dit barn får det bedre	Patienter (n=85)	3,46	(**)
	Forældre (n=88)	2,91	
Tilfreds med din/dit barns udredning og behandling	Patienter (n=88)	3,19	(**)
	Forældre (n=94)	3,56	
Du/dit barn har fået det bedre af at være indlagt	Patienter (n=82)	2,67	(*)
	Forældre (n=90)	3,03	
Alt i alt tilfreds med forløbet fra indlæggelsen til nu	Patienter (n=87)	3,15	(**)
	Forældre (n=100)	3,53	
Spørgsmål (ja/nej)		Andel positive	
Med til at træffe beslutninger om udredning/behandling	Patienter (n=60)	53 %	(**)
	Forældre (n=84)	80 %	

Signifikansniveau: (*)= $p < 0.05$, (**)= $p < 0.01$, (***)= $p < 0.001$. Analyse ved parret t-test, hvor der kun indgår de svar, hvor både patienten og dennes forældre har svaret på det pågældende spørgsmål.

5. Forskelle i patienter og forældres samlede tilfredshed

I dette afsnit uddybes analysen af de tre spørgsmål om den samlede tilfredshed (se 'spørgsmål til det samlede indtryk' i boksen under afsnit 2). Her undersøges det, om der inden for bestemte grupper (patientens køn og alder) er forskel i patienter og forældres svar. Se tabel 3, 4 og 5.

Tabel 3 tager udgangspunkt i spørgsmålet om, hvorvidt patienter og forældre alt i alt er tilfredse med deres forløb. Tabel 4 tager udgangspunkt i spørgsmålet, om patienten har fået det bedre af at være indlagt, mens tabel 5 handler om, hvorvidt patienter og forældre er tilfredse med den udredning og behandling, som patienten modtager for sin sygdom/tilstand.

Til venstre i tabellerne ses opdelingen i grupper af patientens køn og alder. For hver gruppe vises gennemsnittet for forældre og patienter, og til højre ses stjernen, der angiver, om der er en signifikant forskel mellem patienter og forældres svar. Ved kategorierne hvor der er angivet et '-' til højre i tabellen, er der af hensyn til t-testens robusthed ikke foretaget t-test i tilfælde, hvor der er færre end 30 svarpersoner i en eller begge af de grupper som sammenlignes. Dette er generelt tilfældet ved patienter af kønnet dreng, hvor det således ikke er muligt at udtale sig om en signifikant forskel mellem patienter og forældres svar.

Derudover er det i analysen udeladt at opdele på patientens diagnose, eftersom der ikke indgår nok svarpersoner til at foretage t-test, når der opdeles på diagnosekategorier.

Barnets alder er inddelt i kategorierne 0-14 år og 15 år og ældre på baggrund af, at meget få patienter indgår i aldersgruppen 0-7 år. Ved en inddeling i to kategorier frem for tre, er der nok patienter til, at der kan foretages en sammenligning af gennemsnit ved t-test.

5.1 Alt i alt tilfreds med forløbet fra indlæggelsen til nu

Til spørgsmålet om hvorvidt patienter og forældre er tilfredse med forløbet alt i alt, viste der sig tidligere en forskel i patienter og forældres svar, hvor forældrene er mest positive (tabel 2). Når resultaterne opdeles på køn og alder er der en forskel i patienter og forældres samlede indtryk ved patienter i begge aldersgrupper, samt hvis patienten er en pige (tabel 3). I alle tre tilfælde er forældrene i højere grad tilfredse med det samlede indtryk end patienterne. Det kan dog ikke udelukkes, at der ligeledes findes en signifikant forskel i patienter og forældres svar, hvis patienten er en dreng.

Tabel 3
Er du alt i alt tilfreds med forløbet

Er du alt i alt tilfreds med løbet			
Barnets køn		Gennemsnit	
Dreng	Patienter (n=28)	3,75	-
	Forældre (n=30)	4,07	
Pige	Patienter (n=57)	2,84	(**)
	Forældre (n=64)	3,28	
Barnets alder		Gennemsnit	
0 til 14 år	Patienter (n=43)	3,28	(*)
	Forældre (n=49)	3,76	
15 år og ældre	Patienter (n=43)	3,00	(*)
	Forældre (n=48)	3,31	

Signifikansniveau: (*)= $p < 0.05$, (**)= $p < 0.01$, (***)= $p < 0.001$. Analyse ved parret t-test, hvor der kun indgår de svar, hvor både patienten og dennes forældre har svaret på det pågældende spørgsmål.

5.2 Fået det bedre af at være indlagt på afsnittet

Tidligere blev der fundet en forskel i patienter og forældres oplevelse af, om patienten har fået det bedre af at være indlagt på afsnittet (tabel 2). Når resultaterne opdeles på grupper, findes der dog ingen forskel mellem patienter og forældres svar (tabel 4). Der findes således ingen forskel mellem patienter og forældres svar, når der opdeles på alder, og når patienten er en pige. Igen kan det dog ikke udelukkes, at der findes en signifikant forskel i patienter og forældres svar, hvis patienten er en dreng.

Tabel 4
Har du/dit barn fået det bedre af at være indlagt

Barnets køn		Gennemsnit
Dreng	Patienter (n=27)	3,22
	Forældre (n=26)	3,54
Pige	Patienter (n=51)	2,39
	Forældre (n=58)	2,79
Barnets alder		Gennemsnit
0 til 14 år	Patienter (n=42)	2,90
	Forældre (n=44)	3,14
15 år og ældre	Patienter (n=38)	2,39
	Forældre (n=43)	2,88

Signifikansniveau: (*)= $p<0.05$, (**)= $p<0.01$, (***)= $p<0.001$. Analyse ved parret t-test, hvor der kun indgår de svar, hvor både patienten og dennes forældre har svaret på det pågældende spørgsmål.

5.3 Tilfreds med udredning og behandling

Til spørgsmålet om hvorvidt patienter og forældre er tilfredse med udredningen og behandlingen, blev der tidligere fundet en forskel mellem patienter og forældres svar (tabel 2). Når resultaterne opdeles på grupper, er der forskel på patienten og forældrenes svar på to områder (tabel 5). Forældrene er i højere grad tilfredse med udredningen og behandlingen end patienten selv i de tilfælde, hvor patienten er en pige, samt når patienten er i alderen 0-14 år. Det kan dog heller ikke her udelukkes, at der findes en signifikant forskel i patienter og forældres svar, hvis patienten er en dreng.

Tabel 5
Tilfreds med udredning og behandling

Barnets køn		Gennemsnit
Dreng	Patienter (n=25)	3,76
	Forældre (n=27)	4,07
Pige	Patienter (n=59)	2,93 (*)
	Forældre (n=62)	3,35
Barnets alder		Gennemsnit
0 til 14 år	Patienter (n=43)	3,30 (**)
	Forældre (n=47)	3,77
15 år og ældre	Patienter (n=44)	3,05
	Forældre (n=44)	3,34

Signifikansniveau: (*)= $p<0.05$, (**)= $p<0.01$, (***)= $p<0.001$. Analyse ved parret t-test, hvor der kun indgår de svar, hvor både patienten og dennes forældre har svaret på det pågældende spørgsmål.

6. Forskelle i svar på tværs af ambulante og indlagte patienter (B&U)

Det er de samme 11 spørgsmål, som går på tværs af B&U- undersøgelserne.³ Det gør det muligt at se nærmere på, om det er på de samme områder, der findes en forskel i patienter og forældres svar på tværs af de ambulante og indlagte patienter (B&U).

I forhold til spørgsmålet om man oplever at kunne komme i kontakt med personalet, findes der ved de indlagte patienter (B&U) en signifikant forskel i patienter og forældres svar, hvorimod der ved de ambulante patienter (B&U) ikke findes nogen forskel.

Blandt de indlagte patienter (B&U) findes der derimod ikke nogen forskel i patienter og forældres svar i forhold til om personalet taler om, hvordan barnet kan leve sundt, samt om de har fået information om udredning og behandling. Dette adskiller sig fra resultaterne ved de ambulante patienter (B&U), hvor der på disse områder blev fundet en forskel i patienter og forældres svar.

Derudover findes der ved de indlagte patienter (B&U) en forskel i patienter og forældres tilfredshed med behandlingen, og opfattelsen af om barnet har fået det bedre af at være indlagt, hvor forældrene er mest positive. Denne forskel findes ikke ved de ambulante patienter (B&U).

I alle tilfældene hvor der er en forskel i svarene på tværs af ambulante og indlagte patienter (B&U), er det forældrene som er mest positive. Blandt de indlagte patienter (B&U) var der dog to områder, hvor patienterne var mere positive end forældrene (tabel 2). Denne forskel i svarene blev fundet ved spørgsmålet, om de får hjælp til at håndtere deres psykiske vanskeligheder og problemer, samt om der bliver talt om, hvad patienten kan gøre for at få det bedre. Nøjagtig samme tendens blev fundet blandt de ambulante patienter (B&U), hvor patienterne var mere positive end forældrene ved de samme to spørgsmål.

³ LUP Psykiatri 2019 – National rapport. Rapporten kan findes på www.psykiatriundersogelser.dk

